

HARMÓNIA

Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság lapja

fába csap, a népek mindig a határvidékeiket pusztítják el először, az Őrségi emberfajta kilenc évszázados történelme alatt egy napra sem volt bebiztosítva a végső pusztulás ellen, és ma sem áll távol tőle... [Moldova György]

1998-ban kezdtem a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság számára külsős jogi munkákat végezni, s ekkor derült ki számomra, hogy ehhez a szervezethez tartozik az Őrség is - akkor még tájvédelmi körzetként. Hamarosan részese lettem az első „sátoros ünnep”-nek, a Keserűszeri kutatóház felépítésének és felavatásának. Aztán a következő két év-tizedben végigkísérhettem az összes olyan objektum megvalósulását, amelyek az Igazgatóságnak köszönhetően gyarapítják az Őrség vagy más vasi területek értékeit.

Ilyen volt a – 16 éven át igazgatósági székhely – Harmatfű-központ felépítése, majd felavatása, az önálló nemzeti park megalapítása, a Kőszegi Látogatóközpont megvalósí-

tása. 2007-2008-ban az Igazgatóság „visszaolvasztása” a Fertő-Hansághoz számomra is traumát okozó időszak volt, holott szerettem volna magam is ezt megakadályozni – nem sikerült.

Megkönnyebbülést hozott az eredeti állapot helyreállítása, de még évek teltek el – főleg a lelkekben - romeltakarítással, újabb értékek teremtésének megalapozásával. Végül is az eredmények - Pityerszer átvétele és felújítása, Apátistvánfalva, Szőce projektjei, a majorságok kialakításai és végül 2018-ban az új székház és látogatóközpont a Városszeren - megvalósultak.

Az értékteremtés az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóságnak és munkatársainak köszönhető, köztük olyan kollégáknak, akik nem az Őrségben, még csak nem is Vas megyében rendelkeznek gyökerekkel, hanem Munkácsról Kisvárdán, Szászváron, Sümegen, Dombóváron keresztül Ácsig születvénlakván az Őrségben vagy környékén teremtették meg

új lakó- és életterüket, életfogytiglanra ide berendezkedve! Külön boldogág volt számomra az évek alatt látni, amint Ők és a „tájszülött” Kollégák céltudatosan építve életüket házakat, telkeket vettek, gyerekeik születtek, gyökeret eresztettek az Őrségi földbe.

Külön büszke vagyok arra, hogy annak a hét embernek az egyike lehetek, akik 2002 márciusa, a megalakulás óta

részesei az Igazgatóság mindennapi munkájának!

Kérem a T. Olvasókat, hogy bizalommal fogadják az Igazgatóság tetteit, mert abban biztosak lehetnek, hogy azokat kizárólag a természetvédelem, a térség, az emberek körülményeinek megőrzése, jobbítása vezérlik!

*„A távolból Őrségi”
Paukovits Vilmos*

7-8 éves lehettem. Apám jó barátja, Sanyi bácsi soproni gyári munkásból hivatásos vadász lett Őrszentpéteren, s téli disznóvágásra meghívott bennünket. Több átszállással jutottunk el Sopronból Őrszentpéterre, így viszontagságos vonatútként maradt meg bennem. Bár soproniként én sem voltam nagyvárosi lakos, de az itteni két nap és a tapasztaltak alakították ki bennem a „vidék-kép”et. 50 év után is él bennem a Kovácsszerről a tejszarnokig vezető kacskaringós domboldali

ösvény képe, ahol a frissen fejt tejet vittük a begyűjtőre, miként a nekem első és sokáig egyetlen disznóölés procedúrája is.

A hetvenes, nyolcvanas években lelkes híve lettem Moldova Györgynek, először a satirikus írásai, majd regényei és szociográfiái által. Ekkor olvashattam először az „Az Őrség panasz”-t, amelyet ma már a megismert Őrségi környezetbe helyezve tudok újraolvasni és értékelni. („A villám mindig a szélső

Interreg
Austria-Hungary

European Union – European Regional Development Fund

PaNaNet+

Készült az INTERREG V-A Ausztria–Magyarország Program – ATHU003 számú – PaNaNet+ rövidcímű projekt keretében. A PaNaNet+ projekt az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósul meg.

Mitől egészséges az erdő?

Beszélgetés Dr. Szentirmai Istvánnal, az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság Természetmegőrzési osztályának vezetőjével

Dr. Szentirmai István

Mi a mai korban az erdő szerepe?

Az Őrségben az erdőnek mindig is fontos szerepe volt és a családok egyik legmegbecsültebb tulajdonát képezte. Az erdő ma is közel áll az őrségi emberek szívéhez, az erdei munka, a fenyő illata és a gomba után járás egybeforrtni lényükkel. Mégis, amikor egy erdőre nézünk, mindannyian más látunk benne. A tulajdonos tűzfát, az erdőtervező faállományt, a természetvédő madarakat és virágokat, a gombász vargányt és rókagombát, a kiránduló pedig jó levegőt és égsé magasodó fákat. Pedig az erdő mindez együttvéve, sőt még ennél is több. Az erdő a Föld egyik legösszetettebb élő rendszere, amely sokkal több annál, mint amit első ránézésre gondolnánk. Az erdő, a talajától egészen a fák koronájának csúcsáig, egy sereg élőlénynek ad otthont. Ezek az élőlények, beleértve a fákat is egymással bonyolult kapcsolatrendszerben léteznek együtt és alkotják együttesen azt, amit mi erdőnek hívunk. Ebben a rendszerben minden alkotóelemnek megvan a maga szerepe. A talajban, szemünk elől rejtve élő

baktériumok, gombák és gerinctelen állatok gondoskodnak a lehullott falevelek és kidőlt fák lebontásáról és arról, hogy a bennük található szerves anyagok újra visszakerüljenek az élet körforgásába. A madarak, például a harkályok egyik szerepe, hogy korábban tartják a fákkal táplálkozót rovarokat, nem hagyják azokat elszaporodni és a fákat károsítani. A fák árnyékában nőve cserjék, mint például a mogoró vagy a som, hozzajárulnak az erdők kiegyenlített hőmérsékleti és nedvességi viszonyához, amely elengedhetetlen a fák egészséges fejlődéséhez. De folytathatnánk tovább a sort és nem találnánk olyan élőlényt az erdőben, amely ne játszana fontos szerepet más élőlények életében, és amely ne függené maga is a többi jelenlététől. Egy egészséges erdőben mindezek jelen vannak, az erdő talaján lágyzárú növények és gombák élnek, feleltek cserjék, majd különböző magasságú fákat. Mindezeket pedig az állatok sokasága él a legkisebb parányoktól egészen a gímszarvasig. Bármelyik hiányzik is, a rend felborul és a rendszer működésében zavar keletkezik. Elszáradnak a fák, elszaporodnak a kártevők, vagy már nem találjuk a kedvenc gombáinkat ugyanazon a helyen.

Meghatározza a jól működő erdő képét, hogy milyen fajok alkotják?

A jól működő erdőben a fent felsorolt alkotóelemek sokféle formában és állapotban vannak jelen egy adott időpillanatban, és mennyiségük a természet örök körforgásá-

nak szabályai szerint folyamatosan változik. Jelentősége van annak is, hogy milyen fajfajból áll az erdő. A hosszú ideje bolygatatlan őserdők 10-15 fajfajból állnak, míg sok gazdaságilag hasznosított erdőben alig néhány fajfaj található meg. A fajok magasabb száma segít alkalmazkodni az időjárási változásokhoz, vagy egy fertőzés túlélésében.

Mégis mitől egészséges az erdő?

A nagyon idős fák szintén fontos alkotói egy egészséges erdőnek. Ezek azok a faegyedek, amelyek a legéletrevalóbbak és a legjobb utódokat hagyják maguk után, ezek, amelyek a legbővebben teremnek és a legtöbb magoncot hozzák létre. De ezek azok a fák is, amelyek a legtöbb rovárnak és madárnak adnak otthont. Nem beszélve arról, hogy látványukban mindannyian szívesen gyönyörködünk. Azonban ezek a fák is elpusztulnak egyszer. De az élet körforgásában a halott fának is komoly szerep jut és nélküle nem is létezik igazi erdő. Az európai erdőlakó élőlények csaknem egy-harmada kötődik a holtfához, illetve idős fákhöz. A földön fekvő fatörzsek emellett nagyobb esőzésekkor megakadályozzák a talaj lemosódását, aszályos időben pedig a bennük tárolt nagy mennyiségű víz biztosítja a megfelelő nedvességet az erdő élővilágának. Végül pedig a lebomlott faanyag táplálja a felbomló új generációt és ezzel biztosítja az erdő folyamatos megújulását. Ha tehát egy erdőben kidőlt fákat, magányosan álló facson-

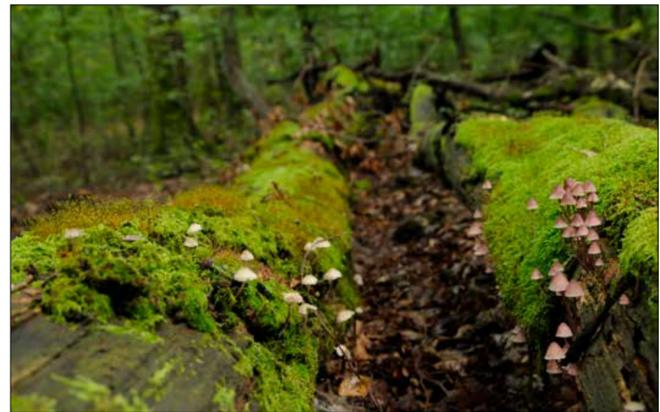
kokat látunk, a fák alatt cserjéket és különböző lágyzárú növények sűrű szövedékét, akkor az jusson eszünkbe, hogy ez egy egészséges erdő, amely jól működik és még sokáig fennmarad. A tulajdonosnak faanyagot, a természetvédőnek madárdalt, a gombásznak gazdag zsákmányt, a kirándulóknak pedig felüdülést nyújt.

Mit tesz az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság az egészséges erdőkért?

A nemzeti park igazgatóság egyrészt maga is kezel összesen közel 3000 ha erdőt, ahol elsődleges célja a biológiai sokféleség megőrzése. Ebből közel 100 ha-on semmilyen beavatkozás nem történik, így ezekben az érintetlen erdőkben kizárólag a természetes folyamata határozzák meg az erdő alakulását. A többi erdőben pedig a természetességét, élőhelyi változatoságot növelő beavatkozásokat vég-

zünk. Eltávolítjuk az idegenhonos fajfajokat, növeljük a ritka elegyfajok arányát, a holtfa mennyiségét és igyekszünk biztosítani a folyamatos erdőborítást. A nemzeti parkban található erdők túlnyomó többsége azonban magánkezelésű madárdalt, erdőgazdaságok kezelésében van. Itt a természetvédelmi célok érvényesítésére a tízévente zajló körzeti erdőtervezés biztosít lehetőséget. Az erdőterv határozza meg, hogy milyen fakitermelési és egyéb erdőgazdálkodási tevékenységeket lehet végezni az erdőben, milyen módon és milyen időszakban. A tervezést az erdészet hatáskörébe bonyolítja le, de minket is bevon a folyamatba és beépíti a javaslatunkat. Előírja például az idős, odvas fák és a holtfa meghagyását, tiltja a madarak költési időszakában való fakitermelést. A legutóbbi tervezés a Felső-Őrségi és Vendvidéki körzetben zajlott, amely a nemzeti

park nyugati és egyben legértékesebb része, sok fokozottan védett erdőterülettel. Ezen a területen komoly energiákat fordítottunk arra, hogy több ezer hektár erdő bejárásával megkeressük és kijelöljük az egészséges erdő fontos alkotóelemeit jelentő ritka juharok, hársak és vadgyümölcsök egyedeit, a madárodúkat tartalmazó fákat és az álló holtfákat. Ezeket egy kék színű „TV” (természetvédelem) felirat jelöli és a fakitermelések során majd meg kell őrizni őket. Persze a nemzeti park több mint húszezer hektárnyi erdejének minden részletére nem tudunk eljutni, így fontos, hogy a gazdálkodók is felismerjék az erdők alkotóelemeinek fontosságát. Ennek érdekében fórumokat és egyeztetéseket fogunk tartani a madarak költési időszakában való fakitermelést. A legutóbbi tervezés a Felső-Őrségi és Vendvidéki körzetben zajlott, amely a nemzeti

Holt fából élő erdő

Kökörccsin, gyapjúsás, varangyok és madarak megmentése

Az elmúlt év természetvédelmi eredményeiről kérdeztük Dr. Németh Csaba igazgatóhelyettest

Igazgatóságunk számára a 2018-as év legnagyobb eredménye vitathatatlanul az új központi épületegyüttes létrehozása volt. Munkakörülményeink jelentős javulása mellett ugyanakkor számos sikert könyvelhettünk el a természetvédelmi munka tekintetében is.

A nemzeti park természeti értékeinek megőrzése terén ki kell emelnünk, hogy helyreállítottuk címernövényünk, a henyé boroszlán egyik legjelentősebb élőhelyét, visszatelepítettük a több helyről kipusztult keskenylevű gyapjúsást, megkezdtük az idegenhonos bíbornébancsvirág eltávolítását

a Szentgyörgyvölgyi-patak mellől. Segítségét nyújtottunk háromszázötven sérült madárnak, melyekből százhatvan példányt egészségesen szabadon engedtünk. Közülük kétezer barna varangyot mentettünk meg civil természetvédekkel közösen az autók általi elütéstől. Vas megye védett területein többek között a leánykőkörcsin, a fehér sáfrány, az adriai sallangvirág állományának helyzetét sikerült javítanunk.

A nemzeti parkban ötezer hektárt meghaladó területen folytatott eredményesen a táj képét és a természeti értékeket megőrző gazdálkodást. Megkezdtük erdeink szer-

kezetének természetközeli alakítását, gyepterületeinket pedig legeltetéssel ill. kaszással kezeltük. Saját erdőgazdálkodásunk során közel hatvan magánzemlélyvel, erdőbirtokossági társulattal voltunk munkakapcsolatban.

A magyartarka szarvasmarha tenyészállományunk létszáma elérte a kétszázötven példányt, a muraközi ló megmentése érdekében folytatott tevékenységünkkel pedig egy, az Agrárminisztérium által támogatott génmegőrző program alapjait sikerült megteremtünk. Első alkalommal nyitottuk meg állattartó telepünk kapuit a helyi gazdálkodók, családok előtt.

Bemutatóhelyeinken, rendezvényeinken mintegy hetven ezer látogatót fogadtunk. Az érdeklődők számára a hagyományos gyümölcsfajták és a gyógynövények kapcsán a korábbiaknál több tematikus napot szervezve biztosítottunk lehetőséget az ismeretek elsajátítására.

Fokoztuk együttműködésünket a nemzeti park területén található iskolákkal is: többek között Rábagyarmat, Apátisvánfalva, Őrszentpéter, Bajánsegyháza kisiskoláinak számára tartottunk foglalkozásokat, erdei tanórákat, madárgyűrzési bemutatókat. Természetvédelmi önkéntes hálózatunk építésé-

ben komoly eredményeket értünk el tizenhét fő nappali lepke felmérésbe való bevonásával.

Szorosabbra fűztük kapcsolatunkat a nemzeti park területén gazdálkodókkal is: részvételi alapon, egyéni interjúkra alapozva, majd tizenegyes gazdálkodó esetében egymás szempontjait, elképzeléseit helyszíni egyeztetéseken tisztázva kezdtük meg egy ún. fenntartási terv készítését a nemzeti park gyepterületeire.

Igazgatóságunk erőfeszítései a fenti eredmények ellenére sem volnának elegendőek ahhoz, hogy a nemzeti park táji és

Dr. Németh Csaba

természeti értékeit fenntartsák. Mi csupán kiegészítjük az erdők, rétek, szántók gazdálkodóinak munkáját, amelyet ezúton is tisztelettel köszönünk Nekik!

Régi álmom vált valóra: új helyre költözött az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság

Dénes Szilveszter

– Egy KEHOP konstrukcióban megvalósított pályázat segítségével válhatott valóra egy régi álmunk, új helyre költözött Igazgatóságunk – kezdte Dénes Szilveszter projektmenedzser. A Siskaszter 26/A címen lévő épület jóval kisebb dolgozói lét-

szám kiszolgálására épült. Évek óta kerestük a lehetőséget és a helyet, hová tudnánk költözni. Most egy szakmai fejlesztési koncepcióba, pontosabban a Natura 2000 bemutató struktúrájába tudtuk illeszteni a központi épületünket. Fontos volt számunkra, hogy az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság területén lévő valamennyi Natura 2000 területünket be tudjuk mutatni, így elkészült a tizenhat állomásból álló bemutató hálózat.

– A hálózat központi, egyben leglátványosabb eleme a Városház 57. alatt található két régi-új épület. Az utcafronton található fogadóépület a korábbi őri fogadó felújított

változata. A fogadóépület otthont biztosít nemzeti parki boltoknak, ahol egybekapcsolódik a nemzeti park területén lévő, védjegyekkel ellátott termékeket árusítjuk. De ott található a Tourinform Irodánk is, valamint létrehozottunk egy állandó kiállítást a nemzeti park élővilágáról, amely átadása óta népszerű a turisták körében. A másik, nagyobb, hátsó épület a nemzeti park igazgatóság adminisztratív központja. Ennek előterében szintén egy állandó kiállítás látható, a nagyobb részét pedig az igazgatóság munkatársainak modern irodái foglalják el. Kialakítottunk ott egy nagy előadóteret is, mely nagyobb rendezvényeinknek ad otthont,

valamint a felszerelt konyha, zárt udvar is segíti a hatékony munkát. A hálózat további pontjain Igazgatóságunk működési területén lévő Natura 2000 területeihez igazodva interaktív tájékoztató toronyok kerültek kihelyezésre főként önkormányzatokhoz,

amelyek tulajdonképpen egy kis számítógépet tartalmazó szekrények, ahonnan az adott Natura 2000 területről lehet információt szerezni az érdeklődőknek.

– A fejlesztéssel nagy lépést tettünk előre, mindenki

örömeire szolgál az új hely. 735 millió forintból valósult meg a fejlesztés, de a régi Siskaszter épület sem marad üresen, visszakaphatja eredeti funkcióját: szálláshely és erdei iskola fog működni benne – zárta szavait Dénes Szilveszter.

Natura 2000 látogatóközpont

Interaktív kiállítás az Őrségi élőhelyekről

Új életre kel az Őrségi erdő

– Az Őrségi Nemzeti Park erdőterülete ma már meghaladja a 2800 hektáros nagyságot, amiből 1400 hektárt magunk kezelünk. – kezdte Németh György erdész. A területek vásárlással kerültek a birtokunkba, közöttük sok olyan erdőrészt, leginkább szűkös erdőket, száradó lucfenyveseket, amelyek egészségügyi állapota nem megfelelő. A mostani KEHOP-pályázatban ezeknek a rossz állapotú erdőknek a helyrehozatalát céloztuk meg: egyrészt a luc monokultúrák lecsereklése szerepel benne, másrészt a fiatal állományok elegységének javítása, harmadrészt pedig a folyamatos erdőborítás fenntartása álló-

mányszerkezet átalakításával. – Az elpusztult, pusztulóban lévő lucfenyveseket kitermeljük. Ennek során a fertőzési góccokat megszüntetjük, további fertőzéseket – mint például a szű károsítása – elkerüljük. Őshonos fajfajfajból álló fenyőegyes gyertyános tölgységeket hozunk létre az erdőfelújítások elvégzésével. Talajelőkészítés után erdészeti szaporítóanyagot csemetéket ültetünk. Az erdősítés lágyzárú konkurenciával szembeni védelme érdekében évente két alkalommal ápolást is végzünk. Aszály, fagy, egyéb károk bekövetkeztéből adódó csemetepusztulás miatt terveztük 2021-ig tart majd, de egy ilyen pályázatnál mindig az

elhárító kerítés építésével, a kerítések fokozott karbantartásával oldjuk meg. Hozzá kell tenni, hogy az erdősítések szakszerű „karbantartása” a projekt legnagyobb volumenű, leginkább munkaigényes része. Célunk a fiatal erdőállományok elegységének javítása is, hogy a folyamatban lévő erdőfelújításokban bővüljön a fajfaj összetétel, és ahol szükséges mesterségesen, cserjékből állománysegélyt hozunk létre. Maga a projekt öt éves, de az előkészítés után a munkákra valójában csak három évünk van, amit vállalkozóval végeztetünk el. A napokban kezdődött munka 2021-ig tart majd, de egy ilyen pályázatnál mindig az

első évben indulnak a látványos tevékenységek: a lucfenyő letermelése, a pótlások elindítása, majd az erdősítések ápolása is kell – emelte ki a szakember.

Mit tudhatunk a harmadik projektéről?

– Mesterségesen hozunk létre az erdősírtetek különböző helyein (un. lélekben) gyertyános tölgys állományrészt. Hosszútávú munka ez, az erdőszereket tekintve is változatosabb lesz az erdősírtetek: több korú, különböző fajfajú fák fognak elgyeálni. A lékek a Vasalja közösgyertyánosban található erdősírtetekben idegenhonos vöröstölgy állományrészek letermelésével

Németh György

jönnek létre, illetve egy esetben a gyertyános visszazásosítása érdekében létesülnek. A lékek területe átlagosan 0,1-0,2 hektár közötti, alakjuk pedig az ellipszishez hasonlít és általában ÉNY-DK tájolásúak. A lékekben aztán kitermeljük

az ott álló fákat, majd a talaj előkészítést követően erdészeti szaporítóanyagot mesterségesen történik a felújítás. Az ültetett csemeték közül elpusztulókat pedig mielőbb pótoljuk – tette hozzá Németh György.

Interaktív kiállítás az Őrségi élőhelyekről

Kézműves sajt készítő műhely az Őrségben

Németh Anita sajt készítővel beszélgettünk nagyrákosi műhelyében

Németh Anita

Mikor kezdtek sajtokkal foglalkozni?
A szüleim mindig tartottak állatokat, munka mellett csak úgy kiegészítésként. A testvéreimmel ezt szeretnénk volna továbbvinni, de világossá

vált számunkra, hogy csak tejedésből bizony manapság már nem lehet megélni. Másrészt éppen akkor megszünt a munkahelyem, és úgy gondoltam, akkor itt az ideje, hogy elmenjek sajt készítő

Milyen fajta sajt készülnék?

Gomolya jellegűek: natúr, lilahagymás, fokhagymás, köményes, borsikafűves, tökmagos, diós, színesborsos, csipőspaprikás. Aztán félkeményeket is készítek, trappistákat, ízesítettként borsikafűvel, színes borsos. Parenyica sajt, son-

Az Őrségre jellemző ízeket is említett, vannak-e személyes kérések?

Egyen nemrég készítettem az első tökmagos élelt sajt, pár hét múlva kiderül, milyen lesz, idő kell neki. Egy listánk van, milyen sajtokat készítenek, de bármilyen kívánság

van, szívesen segítünk, ami megvalósítható. Karácsonyra például kilós parenyica sajtot kért egy vásárlónk.

Mennyire mondható az Őrségi sajt készítés hagyománynak?
Nincs nagy hagyománya, sőt ilyen kisvállalkozás, mint a miénk nincs is, csak nagyobbak, de azok nem annyira kézművesek. Édesanyánk a piacon árulja a termékeket, de sok törzsvásárlónk van, házzhoz is szállítjuk ha szükséges. Már kialakult a rendszer, de próbáljuk bővíteni a termékeket. Szerencsénk van, ha jól dolgozunk, terjed, nem költöttünk még reklámra, mégis sokan ismernek minket és nekünk ez jó visszajelzés arra, jó az amit csinálunk.

A titokzatos Lápok Kertje

Dr. Szépligeti Máttyás

Szócén, a Lápok Háza bemutatóhely udvarán egy nem mindennapi „veteményest” vehetünk szemügyre. A Lápok növényvilágának megőrzéséért létrehozott különleges kert működéséről Dr. Szépligeti Máttyást, az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság botanikusát kérdeztük.

Miért volt szükséges erre a kertre?

Egyes növényfajok állományainak zsigorodása sajnos

olyan sebességgel, hogy nem elegendő kizárólag a természetes élőhelyükön megővni őket, hanem szükséges az élőhelyen kívüli felszaporításuk, majd nagy egyedszámú visszatelepítésük. Ebben a kertben a veszélyeztetett lápi növényfajok ellenőrzött körülmények között szaporíthatók. Az előnevelt egyedekről magok nyerhetők, vagy azok közvetlenül is kiültethetők a kisebb egyedszámú állományok megerősítésére.

Esetenként az is előfordul, hogy visszatelepítéshez használjuk a magokat vagy előnevelt egyedeket, vagyis olyan helyre kerülnek, ahol korábban előfordult az adott növényfaj, de kipusztult onnét. Emellett alkalmas élőhelyen új állományok kialakításával is igyekszünk megerősíteni a veszélyeztetett fajok helyzetét. A lápi élőhely kialakításának további célja a védett

lápi növények bemutatása a nagyközönség számára, ezáltal bárki számára elérhető közelségbe kerülnek a növényritkaságok.

Hogy épül fel a kert?

Három különböző mélységű medencét hoztunk létre, amelyekkel az Őrségi Nemzeti Parkban található lápterületek három legfontosabb típusát igyekeztünk utánozni. Az egyes élőhelytípusokhoz köthető fajok vízigénye eltérő, ezért ennek megfelelően a medencékben különböző vízszint fenntartása szükséges.

Ez elég összetett rendszernek tűnik. Hogyan oldották meg a medencék vízellátását?

A lápi növények érzékenyek a víz minőségére, ezért a medencék vízellátása elsődlegesen a Lápok Háza bemutató-

hely tetőzetéről összegyűjtött esővízből történik. A tetőről a csapadékvíz egy szűrőn keresztül gyűjtő tartályokba folyik. Ha a középső víztestben elhelyezett érzékelő vízhiányt érzékel, bekapcsol egy szivattyút, ezáltal a beállított vízszint eléréséig víz áramlik oda. Innét átereszekon keresztül folyik át a víz a két oldalsó lápteknőbe. Amennyiben az esővíz elfogy, az

elpárolgó víz utánpótlása vezetékes vízzel történik, aminek esetleges, rövid idejű alkalmazása nem okoz kárt a növényeknek. A terület két, szemben lévő sarkára elhelyezett párasító szórófej tavasztól ősziig minden hajnalban finom permetet juttat a növényekre, utánozva a Lápokban is hajnalban lezajló harmatképződést és páralecsapódást.

Érdeklődők számára látogatható a létesítmény? Igényelhető szakvezetés?

A Lápok Háza bemutatóhely nyitvatartási idejében szabadon látogatható a kert. Kérdés esetén munkatársaink szívesen állnak rendelkezésre. Előzetes bejelentkezés alapján természetesen szakvezetés is igényelhető központi elérhetőségeinken.

A lápi növények szaporító medencéi

Pályázati felhívás

Őrségi Nemzeti Parki Termék védjegy elnyerésére

Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság védjegyet kíván adományozni mindazoknak a jellegzetes helyi termékeknek, amelyek előállításuk a természettel összhangban történik.

Pályázni az alábbi termékekkel lehet:

- tejtermékek
- lekvárok
- tökmagolajok
- egyéb élelmiszer
- kézműves termékek

A védjegy célja

Segíteni a helyi termékek piacra jutását és ösztönözni a természettel harmonikus gazdálkodást, termék előállítását és turisztikai szolgáltatásokat.

Pályázati csomag

A védjegy megszerzéséhez védjegyhasználati kérelmet kell benyújtani, amelyet a Nemzeti Parki Tanúsítványi Bizottság bírál el. A kérelem formanyomtatványa, valamint a pályázati feltéte-

leket, a bírálat alapelveit és a használat feltételeit tartalmazó dokumentum beszerezhető az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság titkárságán (Őriszentpéter, Városszer 57), vagy letölthető a nemzeti park honlapjáról: <http://www.orseginnemzetipark.hu/hu/info/ertekeink/vedjegyeseink/index.html>.

Benyújtás módja

A kérelmet egy példányban és egy termékmintával együtt postai úton vagy személyesen az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósághoz kell eljuttatni.

Benyújtás határideje: 2019. április 30.

Hiánypótlás: a hiánypótlásról szóló értesítő kézhez vételétől számított 3 munkanap.

További információ

Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság
Őriszentpéter, Városszer 57.
tel.: 94/548-034, fax: 94/428-791
e-mail: turisztika.orsseg@gmail.com

Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság Programnaptár 2019

Április 14.	Családi nyílt nap a Széll Kálmán majorban
Április 20–21.	Pityerszeri húsvétváró
Április 26–30.	Pannon Természeti Élménynapok Részletes program és regisztráció: www.termeszetiellenynapok.com
Május 10-11.	Miénk itt a rét! – Madarak és Fák Napja
Május 17-19.	Őrségi Lepkekaland
Május 19.	Virágzás a tőzegmohás lápréten túra
Május 27. – Június 2.	Magyar Nemzeti Parkok Hete
Június 9–10.	Pünkösödölő Pityerszeren
Július 6.	Ehető és gyógynövényeink túra
Augusztus 10.	Tárnics túra
Szeptember 27-29.	Őrségi Tökfesztivál
Október 5.	Búcsúznak a madarak – Madármegfigyelés és madárgyűjtés az Abért-tónál
November 9.	Márton napi túra a Kis-hegyre
December 7.	Adventi túra Veleméren

Részletek: www.orsseg.info

Határtalan kerekedés egy gombnyomással

Turistáknak fejlesztettek applikációt – interjú Horváth Zsolt projektmenedzserrel

Horváth Zsolt

Mit lehet tudni az Őrség-Goričko túrák alkalmazásról?

A Green Exercise projekt nyolc partner közreműködésével valósul meg, amelynek vezető partnere az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság. Négy magyar és négy szlovén település, illetve szervezet vesz részt benne. Cél a térség turisztikai kínálatának bővítése, vagyis az, hogy az Őrségbe és a régióba érkező turisták minél több időt töltsenek el itt, minél több

élményt tudjanak szerezni. Mindegyik partner vállalta, hogy épít úgynevezett zöldparkokat, ahol fitnessgépek és játszótéri eszközök vannak kihelyezve, illetve ezeket összekötöttük egy komplex túravezető alkalmazással. A létrehozott öt túraútvonal körtúráként lett megszerkesztve, így bárhol csatlakozhat a turista egy-egy útvonalhoz, a GPS-es alkalmazás visszavezeti a kiindulópontba. A projekt fejlesztési mellett az egyéb látványosságok is fel vannak tüntetve az útvonalakon, amelyekről annak közelébe érve szöveges, fényképes bemutató jelenik meg a telefon kijelzőjén. Az alkalmazás rendelkezik hangosan beszélő modullal, így szöveg helyett hangos idegenvezetést is kaphatunk, ezzel az önálló felfedezés élményét nyújthatjuk a kirándulóknak.

Merre halad az útvonal?

Az Őrségi Nemzeti Park és a Goričko Tájvédelmi Park területén belül. Az edzettek részére létrehoztunk egy hosszabb útvonalat, amelyik összeköti az összesen kilenc zöld parkot (ez több, mint 100 kilométer), de természetesen

vannak rövidebb körtúrák is. Az amatőr kerekpárosok ezenfelül igénybe vehetik a projekt támogatásából rendelkezésre bocsátható elektromos kerekpárokat. Az útvonalakat egy webes szerkesztői felületen dolgoztuk ki, így a későbbiekben is módosíthatóak, adhatunk hozzá és vehetünk el belőle elemeket. Az alkalmazásban megtalálható a projektben felújított szállás, így a kétnapos kirándulásra érkező további szolgáltatást vehetnek igénybe.

green exercise

Hogyan képzelhető el a működése?
Nagyon egyszerűen. A letöltés ingyenes, használat közben pedig nincs szükség internetre, mivel az alkalmazás GPS-alapú. A választott túra letöltése után kikapcsol-

ható az adatforgalom, csak a GPS helymeghatározásra van szükség. Azt javasolom az olvasóknak, töltsék le az alkalmazás áruházból és máris ismerkedhetnek a felhasználóbarát felülettel.

iOS alkalmazás letöltése:

Android alkalmazás letöltése:

További információ és programkínálat: Tourinform Őrség • Tel: 06-94/548-034
E-mail: tourinform.orsseg@gmail.com • Honlap: www.orsseg.info

Rajzpályázat

Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság rajzpályázatot hirdetett „Natura 2000 területek élővilága” címmel Vas megye iskoláiban, az 1-4. osztályosok számára.

Az alsós tanulókat arra bíztattuk, hogy figyeljék e területeket, környezetük élővilágát.

Az alábbiakban bemutatjuk a díjazott egyéni és csapatos pályaműveket:

EGYÉNI KATEGÓRIA

1-2. osztályosok

1. Lukács Lara
Csaba József Általános Iskola, Csákánydoroszló

2. Kovács Ábel
Szentgotthárd és Térsége Iskola
Arany János 1-4. Évfolyamos Általános Iskolája

3. Mihály Márton
Őriszentpéteri Általános Iskola

3-4. osztályosok

1. Fullár Emma
ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola, Szombathely

2. Sipos Adél
Szentgotthárd és Térsége Iskola
Arany János 1-4. Évfolyamos Általános Iskolája

3. Németh Boglárka
Olcsai-Kiss Zoltán Általános Iskola,
Körmend

CSAPAT KATEGÓRIA

1-2. osztályosok

**1. Lukács Lara, Bozi Bianka,
Császár Zsófia, Mukics Máttyás**
Csaba József Általános Iskola, Csákánydoroszló

**2. Simon Natasa, Sipos Jázmin,
Szabó Fanni, Tornyos Jázmin**
Őriszentpéteri Általános Iskola

**3. Batha Elizabet, Bödő Levente,
Jánoskó Ármin, Wind Máttyás**
Őriszentpéteri Általános Iskola

3-4. osztályosok

**1. Kámán Zsófia, Tóth Vivien,
Császár Johanna, Casañas-Solymosi Nira**
Csaba József Általános Iskola, Csákánydoroszló

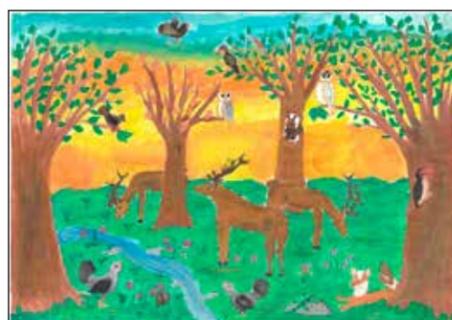

**2. Simon Janka, Stipkovics Flóra,
Meláth Jázmin, Meláth Lilla**
Olcsai-Kiss Zoltán Általános Iskola, Körmend

**3. Pécsi Luca, Kokas Emma,
Kocsis Nóra, László Anna**
Szentgotthárd és Térsége Iskola
Arany János 1-4. Évfolyamos Általános Iskolája

KÜLÖNDÍJASOK

Gaál Alexandra Csillag
Csaba József Általános Iskola,
Csákánydoroszló

Sipos Réka
Csaba József Általános Iskola,
Csákánydoroszló

Gratulálunk a díjazottaknak és köszönjük a diákoknak és felkészítő tanárainknak a szemet gyönyörködtető és színvonalas rajzokat.

Családbarát programokkal készül az Élményközpont

Természetismereti és népi hagyományok ökoaktív élményközpontja

Az ökoaktív élményközpontban Gábor és Julinka kalandos szerelmi történetét játszhatják végig a gyerekek. A fotófal mögé állva ők is részeseivé válhatnak a mesének.

Fotó: Órségi NPI

Új szolgáltatással bővül az Órségi Nemzeti Park Igazgatóság családbarát kínálati palettája. Tavasszal nyílik meg Szalafő-Pityerszeren, az órségi népi műemlék együttes fogadóépületében a természetismereti és népi hagyományok ökoaktív élményközpontja, vagyis az Élményközpont.

A mesebeli ördög feleségének konyhájában izgalmas játékok várják a kicsiket.

Fotó: Órségi NPI

Az elsősorban az óvodás és kisiskolás korosztály részére kialakított helyiségben egy

órségi mese, Gábor és Julinka története elevenedik meg. A népmese középpontjában a

két szerelmes ifjú áll, akiknek a boldogságért meg kell küzdeniük az ördöggel és a

sárkánnyal, hogy a história végére boldogan éljenek, míg meg nem halnak. A mese egyes részleteihez kapcsolódó játékok lehetővé teszik, hogy a gyermekek kipróbálják ügyességüket, és közben megismerjék a régi órségi paraszti élet mindennapjait.

A PaNaNet+ program keretében megvalósult beruházás mindemeltt egy társasjátékon keresztül ismereti meg az ide látogató családokkal a nyugat-pannon régió természeti, kulturális és turisztikai értékeit.

A nemzeti park reményei szerint az új létesítménnyel sikerül még vonzóbb helyszínné tenni a műemlék együttest a kisgyermekes családok számára is.

A ökoaktív élményközpontot művészi rajzok, grafikák teszi színessé, az ügyességi és szórakoztató játékok pedig garantálják a vidám hangulatot.

Fotó: Órségi NPI

Interreg
Austria-Hungary

European Union – European Regional Development Fund

PaNaNet+

Készült az INTERREG V-A Ausztria–Magyarország Program – ATHU003 számú – PaNaNet+ rövidcímű projekt keretében. A PaNaNet+ projekt az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósul meg.

Olaszországi tanulmányút helyi termelőknek és természetvédőknek

TANULMÁNYÚT. Szakmai tanulmányúton vettek részt a nyugat-pannon régió természetvédelmi szakemberei és helyi termék-előállítói. Az Ausztria–Magyarország programban megvalósuló PaNaNet+ projekt keretében Olaszország Emilia-Romagna tartománya volt az úti cél, ezen belül is a Forli körüli települések. A helyi fogadószervezet, a Fattorie Faggioli részéről az EU által elismert mintagazdaság tulajdonosa, Fausto Faggioli térségi marketingmenedzser fogadta a résztvevőket.

A tanulmányút legfőbb célja az volt, hogy a résztvevők megismerjék a védett természeti területeken megvalósuló turizmus és a helyi lakosság kapcsolatát Emilia-Romagnában. A helyi hagyományok és termékek turisztikai kínálatba való beépülésének lehetőségeit is bemutatták a vendéglátók.

A tartomány egyik legfontosabb térségi turisztikai összefogása az Ősz Romagnában nevet viseli. Célja, hogy a turisztikailag jóval frekvenciáltabb tengerparti részről (Rimini, Ravenna stb.) becsábítsa az ide látogatókat a történelmi és gasztronómiai hagyományokban sokkal gazdagabb hegyvidéki területekre. Az Ősz Romagnában programban 15 helyi település vesz részt. Ezek összefogva szolgáltatásokat – szálláshelyeket, éttermeket, helyi termék-előállítókat, program- és rendezvénygazdákat – intenzív marketingtevékenységet folytatnak, és gazdag programkínálatot állítanak össze a turistáknak.

A szakmai út résztvevői több helyi termék-előállítással foglalkozó gazdaságba is ellátogathattak. Beteintést nyerhettek a családi hagyományokon alapuló növénytermesztés és

A térségi LEADER program helyi akciócsoportjánál tett látogatás során bemutatták az Európai Unió támogatásával megvalósult turisztikai marketingakciókat.

állattenyésztés gyakorlatába, illetve az arra épülő kisléptékű termékfeldolgozás és vendéglátás lehetőségeibe. A szövetkezeti gazdálkodásban és értékesítésben rejlő lehetőségekkel egy borászati szövetkezet működésén keresztül ismerkedhettek

meg. A résztvevők közt több sajtókészítő termelő is volt, számukra érdekes és hasznos tapasztalatcserére nyílt lehetőség egy kis tejfeldolgozó üzemből, ahol szintén családi alapokon nyugszik a vállalkozás működése. A program része volt

egy televíziós felvétellel egybekötött sajtótájékoztató is, melyet az olasz közszolgálati televízió, a RAI rögzített. A műsorban minden résztvevő bemutatkozhatott, és a projekt nyújtotta lehetőségeken keresztül népszerűsíthette tevékenységét.

A tanulmányút során a résztvevők nemcsak az olasz szervezetekkel közös kapcsolódási lehetőségeket tárták fel, hanem egymás tevékenységébe is bepillantást nyerhettek, megismerve az együttműködés lehetőségeit.

Az ökoturisztikai programok elengedhetetlen részét képezik a helyi termelők ételkülönlegességei.

A szőlészeti és borászati szövetkezet értékesítő pontján benzinkúthoz hasonlóan „tankolhattak” kedvenc boraikból a fogyasztók.

A Foreste Casentinesi, Monte Falterona, Campigna Nemzeti Park domborzati térképénél bemutatják azon frekvenciált helyeket, amelyek nagy számban vonzanak látogatókat a térségbe.

Mura–Rába vízi túravezető képzés

Osztrák–magyar közös továbbképzés amerikai módszertan alapján

TOVÁBBKÉPZÉS. Mura–Rába vízi túravezető képzést tartottak osztrák–magyar közös szervezésben. A szervezők célja, hogy a PaNaNet+ projekt keretében fejlesszék a védett területek látogatóprogramjait.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság egymásra épülő jelleggel bővíti a vízi turizmus kínálatát és javítja a szolgáltatás színvonalát. A vízi túrák biztonságos megvalósításához elengedhetetlenek a képzett túravezetők. Olyan szakemberekre van szükség, akik képesek a résztvevőket a túrára felkészíteni, a hatékony és kímélő evezési technikát, kormányzást betanítani. Az is elengedhetetlen, hogy a vízen kritikus helyzetben, borulás esetén a túravezetők hozzáértően lépjenek fel és garantálják a résztvevők biztonságát.

A vízi túravezető képzés keretében a résztvevők megismerkedhettek a vizes élőhelyek szakszerű bemutatásával.

A biztonság mellett a természeti környezet, a vizes élőhelyek hozzáértő és

élményt adó bemutatása is lényeges szempont. Mind ezen célok érdekében a

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság a PaNaNet+ projekt

keretében 2018 augusztusa és októbere között vízi túravezető képzést szervezett a

Murán, a Rábán és mellékfolyóikon. A tíz osztrák és tizenkét magyar résztvevő az American Canoe Association (ACA) módszertana alapján álló, lassú és gyors folyású vizeken sajátította el, illetve tökéletesítette az evezési és kormányzási technikát. A természet vízfelületen való bemutatására a nemzeti parkok szakvezetői készítették fel őket. A képzéseket Kerkaszentkirályon, Muraszemenyén, illetve Ausztriában, a Salza folyón tartották. Az ACA nemzetközi bizonyítványával rendelkező túravezetők garantálják a biztonságos és magas minőségű természeti élményt a PaNaNet-térség folyóvizén.

25 éve határtalanul

Jubilál a közös Fertő–Hanság/ Neusiedler See–Seewinkel Nemzeti Park

JUBILEUM. A Fertő tó, a környező szikes tavak, nedves rétek és lápok nemzetközileg is jelentős élőhelyeinek tartós védelmére irányuló osztrák–magyar közös törekvések régmúlta tekintenek vissza. A második világháború, majd az utána bekövetkező hidegháború azonban megakadályozták az álom megvalósulását. De nem véglegesen. 1994. április 24-én Boross Péter miniszterelnök és Franz Vranitzky osztrák kancellár Mekszikópusztánál ünnepélyesen megnyitották a két ország első határon átnyúló nemzeti parkját.

Az áthatolhatatlan politikai határ mindent eltakart

A vasfüggöny formájában fennálló áthatolhatatlan politikai határ sokáig eltakarta a szemünk elől ennek a természetes határvidéknek a hihetetlen sokszínűségét. A Keleti-Alpok nyúlványai és a Kisalföld között egy északi, Adria-vidéki mediterrán és ázsiai jegyeket hordozó biológiai olvasztótégely terül el. Az itteni fajgazdagság a parti nádassal övezett sztyeppertől a szikes tavakon és legelőkön át a nedves rétekig és a hansági erdőig terjedő élőhelyek sokféleségének köszönhetően alakult ki. Ezen kívül a Fertő tó és közvetlen környéke a költöző madarak Európa és Afrika közötti egyik legfontosabb megállóhelye. Magyarországon és

Egy, a határok fölött csak erre a napra létesített fahídon zajlott a két kormányfő, a környezetvédelmi miniszterek és nemzeti parki igazgatók részvételével a megnyitóünnepség.

Ausztria közé itt csak 1922-ben húztak határt, mely az 1946-ban telepített aknamezőkkel és szögesdróttal különösen embertelenné vált. Ebben a határtérségben (is) megbénult minden gazdasági fejlődés, a szociális kapcsolatok fenntartása jelentősen megehezdedt. A kisajátítások és kitelepítések a helyi, térségi identitás elvesztéséhez vezettek.

Ugyanakkor Magyarország és Ausztria már 1956-ban közös határ menti víz-üzeti bizottságot alapított, ami mindmáig dönt a Fertő tó vízszintjének szabályozásáról. Az együttműködésnek ezt az első lépését nemsokára a természetvédelmi szakemberek időszakos találkozói követték. Ők ezzel le is tették egy határon átnyúló nemzeti park szimbolikus

alapkövét. A hetvenes évek végétől erősödtek fel a hosszú távú együttműködés szükségességét megfogalmazó hangok, 1988-ban pedig megalakult egy kétoldali tervezőbizottság. A mezőgazdasági tevékenység megváltozott feltételei mellett az 1995-re tervezett Bécs–Budapest világkiállítás volt az a tényező, mely jelentősen felgyorsította a közös nemzeti park előkészítését. Magyarországon 1991-ben, Ausztriában 1993-ban jött létre a két külön nemzeti park, majd ezt követően 1994. április 24-én hivatalosan is megnyílt a határon átnyúló Fertő–Hanság/Neusiedler See–Seewinkel Nemzeti Park.

Bürokráciamentes együttműködés

A nemzeti park két oldalának eltérő tulajdonviszonyai és törvényi keretfeltételei

közötti különbségek dacára a két igazgatóság szintjén már a közös tervezés időszakában bürokráciamentes együttműködés jött létre. Mostanra a közös nemzeti park a természetvédelmi szektoron kívül is a határon átnyúló területfejlesztés értékes bázisának és kiindulási pontjának számít. Nélkülözhetetlen támogató szerepet játszott abban, hogy a különösen nagy fajgazdagsággal bíró Fertő tó kultúrtáj 2001-ben megkapta az UNESCO világörökség címet. Azóta egész sor közösen benyújtott európai uniós projektet sikerült megvalósítani, legyen szó látogatóprogramokról, monitoringról vagy táj- és természetmenedzsmentről.

2003: EUROPARC-kütiütetés

A Fertő–Hanság Nemzeti Park 2003-ban a nemzeti parkok közül elsőként kapta meg az EUROPARC minősítést a példaértékű

együttműködésért a Transboundary Parks (határon átnyúló parkok) program keretében. Az osztrák–magyar nemzeti park bizottság az eddigieknek megfelelően továbbra is közös irányító szervként dolgozik a fejlesztések érdekében. A közösen kitűzött célok elsősorban a munkatársak mindennapi együttműködése és az igazgatási szervek rendszeres találkozóinak teszik elérhetővé. Itt érdemes megjegyezni – ha ma még utópisztikusnak hangzik is –, hogy a több mint 300 négyzetkilométer területű nemzeti park közös igazgatás alá helyezését hosszú távú célként a politika szintjén már többször megfogalmazták.

Az 1978-ban, egy kétoldali rendezvény keretében megfogalmazott „Mattersburgi kiáltvány” fektette le a határon átnyúló nemzeti park alapjait. A határozat elfogadását hosszú politikai döntéshozatali folyamat előzte meg. A képen dr. Franz Sauerzopf helyettes tartományfőnök.

Ahol egészen az 1980-as évek végéig a vasfüggöny választotta el az embereket, 1994. április 24-re a nemzeti park munkatársai egy fahidat építettek.

PaNaNet a közösségi hálón

WORKSHOPOK. Természetvédelmi szempontból is egész sor pozitív hatása lehet a közösségi hálón való jelenlétnek, a sikeres Facebook-megjelenésnek. Mivel a PaNaNet-hálózat ezeken a csatornákon még csak kezdetleges módon jelenik meg, novemberben a természetvédelmi területeken dolgozó munkatársak és túravezetők részére továbbképzést tartottak „Kommunikáció a Facebookon és a közösségi hálón” címmel.

A közösségi hálón történő célzott megjelenéssel – meghatározott körben – hatékonyan lehet növelni a nemzeti parkok ismertségét. Vonzó tartalmak feltöltésével megszólíthatók a látogatók, illetve a lehetséges ügyfelek. Bizonyos témák elfogadottságának növelése érdekében egy adott közösség aktiválása vagy aktivitásának fokozása ugyancsak lehetséges.

A workshopot Lukás Moisi (Sir Pauls) vezette. A 28 magyar és osztrák

résztevő visszajelzései rendkívül pozitívak voltak, ezért a továbbképzés valószínűleg nem marad folytatás nélkül. A különböző eszköztárak és formátumok mellett a „Facebook és a jog”, valamint az úgynevezett Contentplan használatával történő tartalomtervezési stratégiák kidolgozásának témája is előkerült. A résztvevők számos hasznos tippet kaptak a posztolás helyes gyakorlatával kapcsolatban is.

Új projektszórólap

A PaNaNet új, kétnyelvű szórólapja a közös marketingtevékenység további fontos eszköze. A brosúra a legfontosabb élőhelyek bemutatásán keresztül megismerteti a látogatókkal és az érdeklődőkkel a PaNaNetet, azaz a különleges védett területek hálózati együttműködését, és bepillantást nyújt Nyugat-Pannónia gazdag természeti örökségébe. Ezt kiegészítendő a szórólapon

„Nátúrpark műhelytalálkozó” workshop Weingrabenben.

megtalálható a hálózat valamennyi látogató- és információs központja is. A kiadvány ingyenesen megrendelhető az andrea.sedlatschek@rmb-sued.at e-mail címen.

Még szorosabb együttműködés

A natúrparkok szintjén megvalósuló hálózati együttműködés még szorosabbra fűzése érdekében Natúrpark-műhely címmel

szervezett workshopot a Regionalmanagement Burgenland a Landseer Berge Natúrparkban decemberben. A műhelymegbeszélés célja a jövőbeni határon átnyúló tevékenységek lehetőségeinek megbeszélése volt. A szoros együttműködés és a projektpartnerek közötti intenzív kapcsolat elsősorban a környezeti nevelés és a természetturisztikai kínálat fejlesztését

szolgálja. A rendezvényen először a burgenlandi natúrparkok egyeztettek az aktualitásokról és a projekt keretében tervezett közös tevékenységeikről. Ezt követően csatlakoztak a magyar natúrparkok képviselői is a közös munkához.

Természetvédelmi területeken dolgozó munkatársak továbbképzése „Facebook és közösségi média” témában.

Segítő kezek a természetvédelemben

Az önkéntes munka hasznosítása a PaNaNet-régió védett területein

A natúrparkokban és a nemzeti parkokban 2018 elején kezdtek komolyan mérlegelni, hogyan lehetne együttesen hasznosítani a gyakorlati természetvédelmi munka iránti megnövekedett társadalmi érdeklődést.

Fotó: Fertő-Hanság NPI

Fotó: Fertő-Hanság NPI

Az elmúlt időszakban több PaNaNet-területen is elkezdtek az invazív növényfajok irtását. A felvételek a Fertő-Hanság Nemzeti Park és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park 2018-as akcióiról készültek. 2019-ben az akciók egymástól eltérő feladatokra fókuszálnak majd.

Az önkéntes programok megtervezéséhez és megszervezéséhez átfogó felmérést végeztek, amelyben a PaNaNet-társaság minden lényeges magyar és osztrák természetvédelmi szervezetét megkérdezték. Az eredmények kiértékelésére és a PaNaNet-területeken tervezett önkéntes programok kidolgozására Balatoncsicsón rendeztek közös workshopot tavaly augusztusban.

Ősszel önkéntes természetvédelmi akciók egész sora zajlott, melyeken értékes szervezési tapasztalatokat gyűjtöttek. A kampány során a szervezők elsősorban az invazív növényfajok irtására fókuszáltak, de határtakarítási munkát is végeztek az önkéntesek. Ezt követően közös munkamegbeszélés keretében az egyes védett területekről érkezett projektpartnerek kiértékeltek a tapasztalatokat. Megállapodtak abban, hogy

az idei évben már nem feltétlenül kell mindenhol egy időben szervezni az akciókat. A munkálatok során sem kell egységesen ugyanarra fókuszálni. Az önkéntes akciók előkészítését és

lebonyolítását viszont a hálózati partnerek a közösen kidolgozott kritériumrendszer szerint végzik. Mint ahogy az önkéntes munkára fogékony célcsoportok megszólítása, a média

bekapcsolása, a programok meghirdetése a régióban, a jelentkezési procedúra, a biztonsági intézkedések és az akciókat követő PR-munka is egyeztetett módon zajlik majd. Így a PaNaNet

természetvédelmi területek szoros együttműködése is könnyen megismerhető az érintettekkel és a lakossággal.

Az eddigi tapasztalatok meggyőzően igazolták,

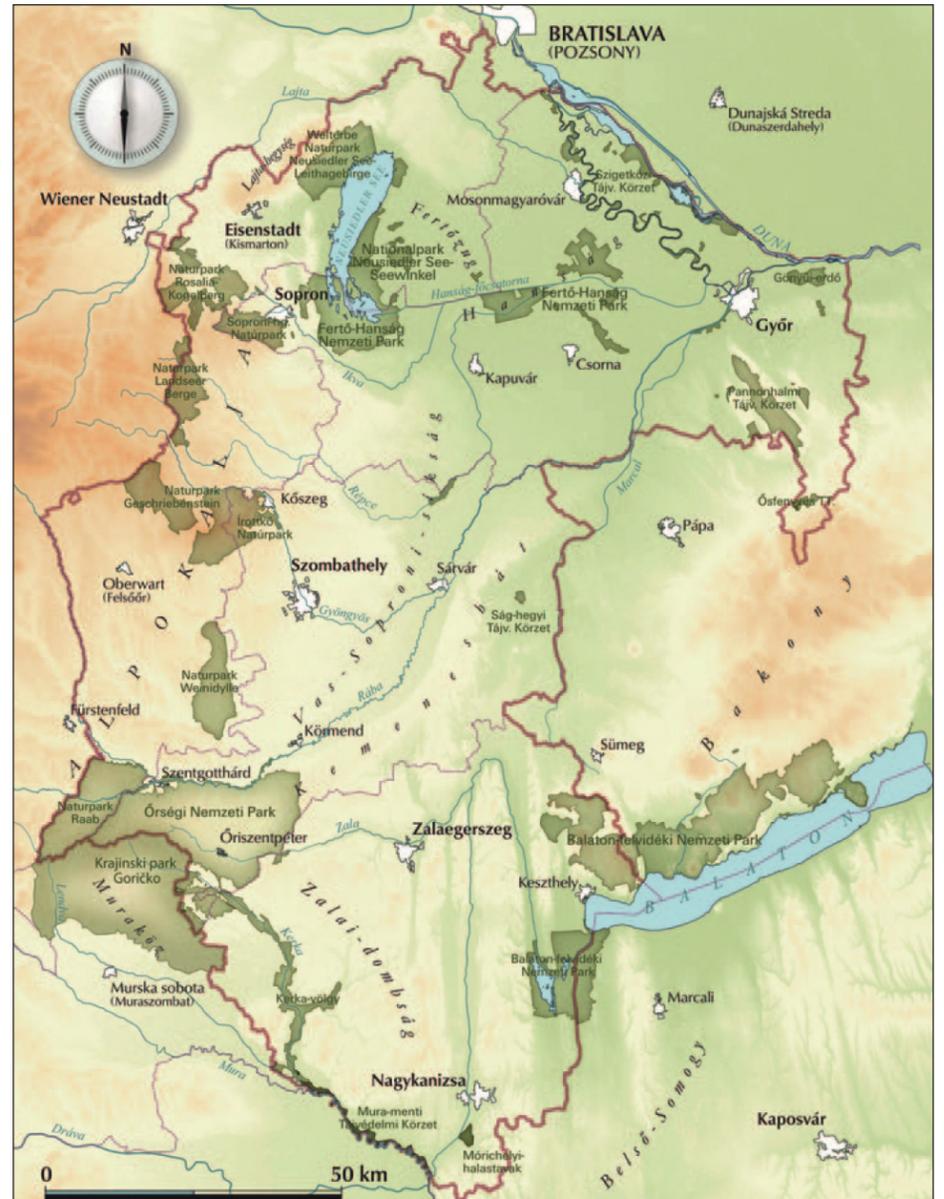
hogy egyre többen szeretnének saját kezük munkájával is hozzájárulni az élőhelyek és fajok védelméhez. Erre pedig a natúrparkok és nemzeti parkok a lehető legalkalmasabbak.

Fotó: Balaton-felvidéki NPI

Fotó: Balaton-felvidéki NPI

Nyugat-Pannónia védett területei

INFORMÁCIÓS ÉS LÁTOGATÓKÖZPONTOK:

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
H-8229 Csopak,
Kossuth utca 16.
Tel. +36 87 555 260
www.bfnp.hu

Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság
H-9435 Sarród,
Rév-Kócsagvár Pf. 4
Tel. +36 99 537 620,
+36 99 537 662
www.ferto-hansag.hu

Nationalpark Neusiedler See – Seewinkel
A-7142 Illmitz, Hauswiese
Tel. +43 2175 3442
www.nationalpark-neusiedlersee-seewinkel.at

Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság
H-9941 Óriszentpéter,
Városszer 57.
Tel. +36 94 548 034,
+36 94 548 036
www.orseginemzetipark.hu

Naturpark Neusiedler See-Leithagebirge
A-7083 Purbach,
Am Kellerplatz 1
Tel. +43 2683 5920
www.neusiedlersee-leithagebirge.at

Naturpark Rosalia – Kogelberg
A-7021 Draßburg,
Baumgartnerstraße 10
Tel. +43 664 446 4116
www.rosalia-kogelberg.at

Naturpark Landseer Berge
A-7341 Markt St. Martin,
Kirchenplatz 6
Tel. +43 2618 52118
www.landseer-berge.at

Írottó Natúrparkért Egyesület
H-9730 Kőszeg,
Rajnis u. 7.
Tel. +36 94 563 121
www.naturpark.hu

Naturpark Geschriebenstein – Írottó
A-7471 Rechnitz,
Bahnhofstraße 2a
Tel. +43 3363 79143
www.naturpark-geschriebenstein.at

Naturpark in der Weindylle
A-7540 Moschendorf,
Weinmuseum
Tel. +43 3324 6318
www.naturparke.at

Naturpark Raab-Őrség-Goričko
A-8380 Jennersdorf,
Kirchenstr. 4
Tel. +43 3329 48453
www.naturpark-raab.at

Burgenland Tourismus
A-7000 Eisenstadt,
Johann Permayr-Straße 13
Tel. +43 2682 63384-0
www.burgenland.info